

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/115/2025
Identifikačné číslo spisu:	7518201523
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7518201523.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Obec Skároš, so sídlom Skároš 91, zastúpený: JUDr. Filip Gaľa, advokát, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovaným: 1/ O. C., narodená XX. P. XXXX, 2/ Y. C., narodená XX. Y. XXXX a 3/ mal. Y. C., narodený XX. X. XXXX, všetci bytom X. XX, všetci zastúpení: JUDr. Ivica Štiglitz, advokátka, so sídlom v Rožňave, Šafárikova 14, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K3-15C/62/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2025 sp. zn. 3Co/88/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice rozsudkom z 09. februára 2024 č.k. K3-15C/62/2018-205 (ďalej „súd prvej inštancie“) I. určil, že výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na Okresnom úrade Košice - okolie, katastrálny odbor O. - E., obec X., k.ú. X., zapísaný na LV č. XXX ako: - parcela registra „E“, evidovaná na mape určeného operátu ako parcela č. 193/3, záhrady o výmere 89 m², -parcela registra „E“, evidovaná na mape určeného operátu ako parcela č. 194/2, záhrady o výmere 44 m² v podiele 1/1 z celku je žalobca. II. Priznal náhradu trov konania žalobcovi vo výške 100 %.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 30. januára 2025 sp. zn. 3Co/88/2024 zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol. Žalovaným 1/ až 3/ priznal náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu. Odvolací súd uviedol, že právni predchodcovia žalovaných pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno berúc do úvahy špecifiká daného prípadu na každom subjekte požadovať, nemohli mať pochybnosti, že užívajú nehnuteľnosť, ktorej vlastníctvo im zostalo zachované aj po roku 1986. Ich vnútorné presvedčenie a psychický stav boli prejavované aj navonok, keď zvyšok pozemku (mimo cesty) dlhodobo nerušene užívali, utvrdzovaní v presvedčení o existencii práva aj dedičskými rozhodnutiami. Existenciu takéhoto vnútorného vzťahu právnych predchodcov žalovaných k sporným pozemkom nevylučuje ani žiadosť P. C. z 25. mája 2017 (č.l. 98 spisu), ktorá reagovala na (duplicitný) zápis druhého vlastníka do katastra

nehnuteľností a sledovala možnosť pokračujúceho užívania sporných pozemkov. V situácii, kedy právnym predchodcom žalovaných vzniklo vlastnícke právo k predmetu sporu po roku 1986 vydržaním, odvolací súd preto napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Iná forma rozhodnutia v prospech žalovaných s prihliadnutím na výsledky dedičského konania po ich bezprostrednom právnom predchodcovi neprichádzala do úvahy.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Súdny mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval patriace mu práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je vnútorne rozporné, nepreskúmateľné a odvolací súd nevyhodnotil všetky rozhodujúce okolnosti týkajúce sa podmienok vydržania. Takisto vytýkal rozhodnutiu odvolacieho súdu nedostatok riadneho odôvodnenia.

4. Žalovaní vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a uplatnili si právo na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res. iudicata) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Právna úprava dovolacieho konania dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. K posúdeniu dôvodnosti dovolania môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

8. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

9. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa

všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

11. Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k vade zmätočnosti namietanej dovolateľom.

13. Z obsahu spisu vyplynulo, že odvolací súd sa riadne a vnútorne rozporne zaoberal okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd teda dôsledne poukázal na skutočnosti, ktoré potvrdili kontinuitu prechodu vlastníckeho práva v rámci rodiny žalovaných, ktorá nebola narušená ani nezavŕšenou snahou orgánov verejnej správy o rozhodnutie vlastníckeho práva len z titulu existencie kúpnych zmlúv, bez vykonania ďalších právnych a administratívnych krokov.

14. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodení skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má tiež možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolanie na takých argumentoch nestálo a dovolací súd ex officio (z úradnej povinnosti) dané vady sám nevyhľadáva. Pokiaľ súdy nižšej inštancie opierali svoje zistenia o vykonané dôkazy, ktoré ale nevyhodnotili podľa predstáv žalobcu, nešlo o postup vylučujúci, či znemožňujúci žalobcovi realizáciu procesných práv priznaných mu CSP. Dovolanie je tak formulované (len) ako nesúhlasný prejav dovolateľa so skutkovými zisteniami súdov nižšej inštancie a ich právnym posúdením, ktorý ale túto argumentáciu neposúva do relevantnej roviny dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.